

การศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสร้างสุขภาพของ อาสาสมัคร
สาธารณสุข อำเภอจตุรพักตรพิมาน มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรม
การสร้างสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขอำเภอจตุรพักตรพิมาน และ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์
ของปัจจัยต่างๆที่มีต่อพฤติกรรมการสร้างสุขภาพ ของอาสาสมัครสาธารณสุข อำเภอจตุรพักตรพิมาน
ทำการศึกษาอาสาสมัครสาธารณสุขจาก 12 ตำบล ในอำเภอจตุรพักตรพิมาน จำนวน 342 คน โดยใช้
วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t-test และ F-test ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้

อาสาสมัครสาธารณสุขกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 41-50 ปี
การศึกษาระดับประถมศึกษา ไม่มีตำแหน่งทางสังคมใดๆเลย รายได้ต่อเดือน 1,001-2,000 บาท
มีสถานภาพสมรส มีบุตร จำนวน 2 คน ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพจากโทรทัศน์

ทัศนคติต่อพฤติกรรมสร้างสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุข พบว่า ในภาพรวม อยู่ใน
ระดับปานกลาง ด้านที่มีทัศนคติต่อพฤติกรรมสร้างสุขภาพ ดีที่สุด คือ การจัดการกับความเครียด
และน้อยที่สุดคือการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม

พฤติกรรมสร้างสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขอำเภอจตุรพักตรพิมาน พบว่าในภาพรวม
อยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีพฤติกรรมสร้างสุขภาพดีที่สุด คือการไม่ใช้สารเสพติดและสิ่งมีนเมา
และน้อยที่สุด คือ พฤติกรรมการบริโภคอาหาร

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสร้างสุขภาพ คือ
เพศ และการได้รับข้อมูลข่าวสาร ส่วน อายุ ระดับการศึกษา การมีตำแหน่งทางสังคมในหมู่บ้าน
รายได้ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร และ ทัศนคติ ไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสร้างสุขภาพ
ของอาสาสมัครสาธารณสุข อำเภอจตุรพักตรพิมาน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อต่างๆเพื่อให้อาสาสมัครสาธารณสุข ได้ทราบซึ่งจะนำไป
สู่การมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม เพื่อเป็นการสร้างสุขภาพที่ดีของอาสาสมัครสาธารณสุข
2. ส่งเสริมให้อาสาสมัครสาธารณสุขออกกำลังกายเป็นตัวอย่าง และเป็นกรรมการชมรม
ออกกำลังกายของหมู่บ้าน/ชุมชน
3. จัดอบรมให้อาสาสมัครสาธารณสุขได้รับทราบถึงพฤติกรรมสร้างสุขภาพที่ดี
4. จัดโครงการส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพ ของอาสาสมัครสาธารณสุข เพื่อกระตุ้นให้เกิด
พฤติกรรมสร้างสุขภาพในด้านต่างๆด้วย
5. ร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรอื่นๆ ในการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมของชุมชน ให้คงอยู่ ใน
สภาพที่ไม่เป็นมลพิษ

The objectives of this study are 1) to explore health promoting behavior among health volunteers in Chaturapakpiman district; and 2) to examine the relationship between various factors with health promoting behavior of health volunteers in Chaturapakpiman district. The total 342 health volunteers in 12 sub-districts of Chaturapakpiman district were selected by multi-stage sampling. Questionnaires were used for data collection. The data was statistically analyzed in frequency, percentage, means, standard deviation, t-test and F-test.

The result showed that most of the samples were females aged 41 – 50 years, had primary level of education, did not hold any social status, earned between 1,001-2,000 Baht per month, had been married with 2 children. They received health information mostly from television programme.

Considering their attitudes toward health promoting behavior, it was at moderate level in overall. They have best attitudes toward management of tension.

In overall, health promoting behavior of health volunteers in Chaturapakpiman was at moderate level, the highest level was for non-use of substances and alcohol, while dietary behavior was at least level.

Factors related to health promoting behavior include sex and received information, while age, education level, social status, income, marital status, number of children, and attitude were found no influence upon health promoting behavior of health volunteers in Chaturapakpiman district.

Recommendations

- 1) Public relations through various media to provide the knowledge to health volunteers can lead to proper health behavior and bring good health to them.
- 2) Health volunteers should be promoted to practice exercise as a good model, and become members of exercise clubs in the village/community.
- 3) Health volunteers should be trained about health promoting behavior.
- 4) A project for promoting healthy behavior among health volunteers is to be conducted to help stimulate various aspects of health promoting behaviors.
- 5) Cooperation with other organizations/agencies is needed to improve and maintain a non-polluted community environment.